

Критеријуми оцењивања

Српски језик и књижевност

Синтакса (падежи, независне реченице, зависне реченице)

Оцена	Критеријуми
Довољан (2)	- Препознавање основних облика падежа и основних употреба у реченици. -Познавање основних карактеристика независних и зависних реченица. -Препознавање основних облика зависних и независних реченица, делимично теоријско знање и делимична практична примена.
Добар (3)	-Познавање већег броја служби и значења падежних облика. -Делимично познавање структуре независних и зависних реченица и њихових везника. -Уочавање основних облика зависних и независних реченица, одређивање њихове службе, веће теоријско знање и већа могућност практичне примене.
Врлодобар (4)	-Познавање сложенијих служби и значења падежних облика. -Готово самостално одређивање врста независних и зависних реченица и њихово настајање проширивањем прилошких одредби, објеката и субјеката.

	-Делимично самостално одређивање више врста зависних и независних реченица и њихових међусобних односа, делимично самостално одређивање њихове службе.
Одличан (5)	-Познавање и примена свега што је наведено за ниже оцене и корелација служби и значења различитих падежних облика. -Самостално одређивање врста независних и зависних реченица и њихово настајање проширивањем прилошких одредби, објеката и субјеката. -Самостално одређивање врста зависних и независних реченица и њихових међусобних односа, познавање теорије и самостална практична примена.

Поезија друге половине 20. века (Васко Попа, Миодраг Павловић, Бранко Миљковић, , Стеван Раичковић, Иван В. Лалић, Десанка Максимовић, Матија Бећковић)

Светска лирика 20. века

Оцена	Критеријуми
Довољан (2)	-Зна да наброји песнике који су стварали у другој половини 20. века, који су предвиђени програмом. - Делимично самостално наводи основне одлике наведене поезије. - Зна да препозна слободан и везан стих, - Зна да наведе, уз помоћ наставника, основне теме дате поезије. - Препознаје термине, на пример: класична форма певања, сонет, катрен, рима, песнички циклус, песничка збирка.
Добар (3)	-Дефинише место наведених песника у српској књижевности књижевности. -Самостално наводи и делимично објашњава теме наведених песника. -Познаје и објашњава одлике изабраних песама из перспективе књижевне теорије.
Врлодобар (4)	-Зна и објашњава однос песника према традицији. - Прави паралеле између књижевних текстова са којима постоје интертекстуалне везе. - Указује на аутопоетичке и контекстуалне елементе у изабраној поезији. -Издваја теме, главне мотиве и стилске одлике песме. -Препознаје структурне карактеристике песме и њихову везу са смисаоним елементима.
Одличан (5)	- Наводи и тумачи централне тематско-мотивске слојеве поезије. - Формира сопствени естетски суд у вези са поезијом српског послератног модернизма, поткрепљујући га стеченим знањем. - Уме самостално да препозна и објасни кључне поетичке карактеристике стваралаштва наведених аутора.

	- Компаративно анализира изабране поетске текстове. - Прави паралелу са савременим животом и искуствима савременог човека, његовим осећајем изопштености.
--	--

Књижевност апсурда (Албер Ками, Семјуел Бекет, Михаил Булгаков, Владимир Шћепановић)

Оцена	Критеријуми
Довољан (2)	- Препознаје најважније представнике филозофије апсурда у књижевности, писце и њихова дела. - Познаје појам апсурда и објашњава га. -Препознаје термине филозофија егзистенцијализма, роман, есеј, мит, драма апсурда, фантастички реализам. - Зна да одреди временски оквир у коме је писац стварао. -Зна укратко да преприча фабулу дела.
Добар (3)	-Зна да постави текст у одговарајући културноисторијски и теоријски контекст. - Уз помоћ наставника користи књижевнотеоријске термине у тумачењу књижевног дела. -Разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора. - Препознаје облике приповедања. -Препознаје основне одлике драме апсурда и уз помоћ наставника приступа делу на основу поетичких особина.
Врлодобар (4)	-Зна да тумачи текст у одговарајућем културноисторијском и теоријском контексту. -Самостално користи одговарајуће књижевнотеоријске термине у тумачењу књижевног дела. - Може да утврди тематске, поетичке, стилске, језичке, композиционе и жанровске особине књижевног текста. -Тумачи и вреднује посебности књижевних јунака, њихове међуодносе,

	уочавајући притом поступке карактеризације ликова. -Уме да препозна доминантне облике казивања у роману и аргументује шта се њима постиже; -Објашњава улогу језика и процес декомпоновања драмске радње у драми апсурда. -Уочава и разуме облике ироније и гротеске; -Разуме појам унутрашњег романа. -Препознаје елементе интертекстуалности.
Одличан (5)	-Уме да постави проблемско питање у вези са књижевноуметничким делом, износи суд о њему и аргументује свој суд; -Зна да истражи однос између одређене теорије (егзистенцијализам) и књижевноуметничког текста. -Разуме и функционално повезује знања из историје са датим књижевноуметничким делом. -Компаративно анализира посебности књижевних јунака. -Анализира композицију и формалне драмске одлике драме апсурда и повезује их са традиционалном и модерном драмом. -Издвоја дијалошке процесе и њихова основна обележја, те може да објасни функцију језика у оквиру антидрамског модуса.

Књижевна дела настала у ранијим епохама (*Хамлет*, *Фауст*, *Злочин и казна*)

Оцена	Критеријуми
Довољан (2)	-Познаје садржај текстова наведених текстова. -Зна да наброји јунаке дела. -Жанровски одређује дела. -Именује основне облике приповедања. -Уме да представи радњу и формалне карактеристике наведених дела.
Добар (3)	-Излаже основне одлике главног јунака драме/романа. -Препознаје монолог/унутрашњи монолог/доживљени говор и објашњава његову улогу у тексту. -Издваја главног јунака и његов договор са Ђаволом као окосницу радње драме. -Зна да објасни идеју којом се Раскољников води у роману.
Врлодобар (4)	-Коментарише психолошко стање Хамлета, умну растрзаност и монологе у којима ово стање исказује. -Сагледа односе Хамлета са осталим јунацима драме, осећај издаје и нетрпељивости према једнима, али и благонаклоности и сете према другима. -Описује Фаустове карактеристике и сагледа га као модерног интелектуалца жељног сазнања. -Указује на Мефистофелову парадоксалну привлачност и симпатије које овај негативац буди код читаоца. -Анализира Маргарету као трагичну књижевну јунакињу. -Анализира дешавања са Валпургине ноћи и издваја гротескне појаве и њихов значај; -Запажа и образлаже поетичке карактеристике романа <i>Злочин и казна</i>. -Анализира психолошку структуру главног јунака романа, прати његову промену.

	-Указује на природу односа јунака дела и других ликова. -Објашњава утицај Соње и Свидригајлова (одвојено) на Раскољникова.
Одличан (5)	-Замишља и анализира Хамлета у савременом књижевном контексту, као модерног интелектуалца. -Указује на елементе Шекспирове поетике, повезује са претходним знањима о Шекспировом стваралаштву и знањима о поетици ренесансе. -Разматра могућности транспозиције књижевног текста у други уметнички медиј. -Указује на хришћанске елементе и преобликовану средњовековну традицију код Гетеа. -Дискутује о декаденцији Фауста и његовом уделу у Маргаретиној трагичкој кривици. -Тумачи интертекстуалне везе између Гетеовог и Булгаковљевог текста. -Проналази интерпретације договора са ђаволом у популарној култури. -Издаја и самостално тумачи идеје у роману <i>Злочин и казна</i>. -Повезује појам антијунака са делом Достојевског. -Анализира повезаност структуре дела и естетског смисла текст. -Објашњава функцију субјективног осећаја протока времена. -Открива и тумачи везе романа и поетике романтизма, симболизма и реализма. -Разуме и тумачи појам полифоне структуре.

Модернистичка проза послератног доба (*Проклета авлија, Дервиш и смрт, Корени*)

Оцена:	Критеријуми:
Довољан (2)	-Репродукује садржај текста, познаје фабулу и ликове који је носе.
Добар (3)	-Зна да одреди приповедаче у делу Проклета авлија. -Уме да наброји основне карактеристике јунака у делу, представи њихове особине и међусобне односе. -Повезује текст <i>Проклета авлија</i> са беседом О причи и причању.
Врлодобар (4)	-Издваја основне одлике књижевног рода и врсте, као и језичко-стилске карактеристике текста у склопу интерпретације. -Анализира психолошке структуре јунака изнете у романима. -Препознаје и дефинише облике приповедања у романима, одређује његову улогу у карактеризацији. -Проблематизује жанровско одређење Проклете авлије, наводи аргументе.
Одличан (5)	-Анализира наведена дела у склопу опуса аутора, правећи интертекстуалне везе. -Повезује дата дела са традицијом на коју се наслањају и коју користе. -Актуализује своја знања и повезује их са стварним примерима из живота.

Српска драма у послератном периоду (*Путујуће позориште Шопаловић, Развојни пут Боре Шнајдера, Балкански шпијун*)

Оцена:	Критеријуми:
Довољан (2)	-Познаје драмску радњу и ликове. -Износи своје утиске о драми.
Добар (3)	-Препознаје одлике стваралаштва изабраних драмских писаца. -Може да говори уз помоћ наставника о аспектима изабраних драма, као и кључним темама и мотивима који се појављују.
Врлодобар (4)	-Утврђује тематске, идејне, поетичке, стилске, језичке, композиционе и жанровске особине књижевног текста. -Тумачи књижевни текст стављајући га у одређени културноисторијски и теоријски контекст. -Користи књижевнотеоријску терминологију у току тумачења. -Одређује карактеристике језика драме А. Поповића.
Одличан (5)	-Повезује историјске и политичке теме у делима која обрађује са изградњом или преиспитивањем националног идентитета у њима. -Поставља проблемско питање у вези са књижевноуметничким делом и тим поводом аргументује свој став. -Разматра интермедијалност у вези са књижевним текстом као предлошком за нове уметничке творевине.

Постмодерна у српској књижевности (*Енциклопедија мртвих, Нови Јерусалим, Хазарски речник*)

Оцена:	Критеријуми:
Довољан (2)	-Износи основне податке у вези са стваралаштвом изабраних писаца. -Зна фабулу и главне ликове. -Одређује време у коме су дела настала, тј. објављена.
Добар (3)	-Уз помоћ наставника разговара о аспектима романа као што су жанр,

	структура, начин приповедања, однос историје и фикције. -Кроз вођени разговор доноси закључке и учествује у наставној интерпретацији;
Врлодобар (4)	-Самостално разговара о аспектима романа као што су жанр, структура, начин приповедања, однос историје и фикције. -Препознаје и користи различите начине читања текста; -Аргументовано износи своје ставове и размишљања о прочитаном књижевноуметничком делу; -Самостално доноси закључке и учествује у наставној интерпретацији;
Одличан (5)	-Компаративно пореди књижевно дело са другим збиркама приповедне прозе постмодернистичке поетике. -Разговара о битним аспектима романа као што су композиција, временски слојеви, ликови и њихови међусобни односи; -Набраја одлике поетике постмодернизма на основу обрађеног романа. -Уме да постави проблемско питање у вези са књижевноуметничким делом и тим поводом аргументује свој став. -Разуме и образлаже функцију документарности и псеудодокументарности у датим делима. -Објашњава улогу фантастике у структури текста.

Критеријуми бројчаног оцењивања

Оцену одличан (5) добија ученик који је у стању да:

- 1) примењује знања, укључујући и методолошка, у сложеним и непознатим ситуацијама; самостално и на креативан начин објашњава и критички разматра сложене садржинске целине и информације; процењује вредност теорија, идеја и ставова;
- 2) бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података;
- 3) формулише претпоставке, проверава их и аргументује решења, ставове и одлуке;
- 4) решава проблеме који имају и више решења, вреднује и образлаже решења и примењене поступке;
- 5) изражава се на различите начине (усмено, писано, графички, практично, ликовно идр.), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију и начин презентације различитим контекстима;
- 6) влада моторичким вештинама које захтевају сложеније склопове покрета, брзину и висок степен координације; влада моторичким вештинама тако што комбинује, реорганизује склопове покрета и прилагођава их специфичним захтевима и ситуацијама тако да дела ефикасно;
- 7) самостално извршава сложене радне задатке поштујући стандардизовану процедуру, захтеве безбедности и очувања околине, показује иницијативу и прилагођава извођење, начин рада и средства новим ситуацијама;
- 8) доприноси групном раду продукцијом идеја, иницира и организује поделу улога задатака; уважава мишљења других чланова групе и помаже им у реализацији њихових задатака, посебно у ситуацији „застоја” у групном раду; фокусиран је на заједнички циљ групног рада и преузима одговорност за реализацију продуката у задатом временском оквиру;
- 9) утврђује приоритете и ризике и на основу тога планира и организује краткорочне и дугорочне активности и одређује потребно време и ресурсе;
- 10) континуирано показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења, уважава препоруке за напредовање и реализује их.

Оцену врло добар (4) добија ученик који је у стању да:

- 1) логички организује и самостално тумачи сложене садржинске целине и информације;
- 2) повезује садржаје и концепте из различитих области са ситуацијама из живота;
- 3) пореди и разврстава различите врсте података према више критеријума истовремено;
- 4) заузима ставове на основу сопствених тумачења и аргумената;
- 5) уме да анализира проблем, изврши избор одговарајуће процедуре и поступака у решавању нових проблемских ситуација;
- 6) изражава се на различите начине (усмено, писано, графички, практично, ликовно и др.), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију задатим контекстима;
- 7) влада моторичким вештинама које захтевају сложеније склопове покрета, брзину и висок степен координације;
- 8) самостално извршава сложене радне задатке према стандардизованој процедури, бира прибор и алате у складу са задатком и захтевима безбедности и очувања здравља и околине;
- 9) планира динамику рада, организује активности у групи, реализује сопствене задатке имајући на уму планиране заједничке продукте групног рада;
- 10) планира и организује краткорочне и дугорочне активности, утврђује приоритете и одређује потребно време и ресурсе;
- 11) континуирано показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и углавном их реализује.

Оцену добар (3) добија ученик који је у стању да:

- 1) разуме и самостално објашњава основне појмове и везе између њих;
- 2) разврстава различите врсте података у основне категорије према задатом критеријуму;
- 3) уме да формулише своје ставове, процене и одлуке и објасни начин како је дошао до њих;
- 4) бира и примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању проблемских ситуација у познатом контексту;
- 5) уме јасно да искаже одређени садржај у складу са захтевом и на одговарајући начин (усмено, писмено, графички, практично, ликовно и др.), укључујући коришћење информационих технологија;

- 6) изводи основне моторичке вештинама угледајући се на модел (уз демонстрацију);
- 7) самостално извршава рутинске радне задатке према стандардизованој процедури, користећи прибор и алате у складу са захтевима безбедности и очувања здравља и околине;
- 8) извршава додељене задатке у складу с циљевима, очекиваним продуктима и планираном динамиком рада у групи; уважава чланове тима и различитост идеја;
- 9) планира и организује краткорочне активности и одређује потребно време и ресурсе;
- 10) показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и делимично их реализује.

Оцену довољан (2) добија ученик који је у стању да:

- 1) познаје и разуме кључне појмове и информације и повезује их на основу задатог критеријума;
- 2) усвојио је одговарајућу терминологију;
- 3) закључује директно на основу поређења и аналогije са конкретним примером;
- 4) способан је да се определи и искаже став;
- 5) примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању једноставних проблемских ситуација у познатом контексту;
- 6) уме јасно да искаже појединости у оквиру одређеног садржаја, држећи се основног захтева и на одговарајући начин (усмено, писмено, графички, практично, ликовно и др.), укључујући и коришћење информационих технологија;
- 7) влада основним моторичким вештинама и реализује их уз подршку;
- 8) уз инструкције извршава рутинске радне задатке према стандардизованој процедури, користећи прибор и алате у складу са захтевима безбедности и очувања здравља и околине;
- 9) извршава додељене задатке искључиво на захтев и уз подршку осталих чланова групе; уважава чланове тима и различитост идеја;
- 10) планира и организује краткорочне активности на основу задатих услова и ресурса;
- 11) повремено показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање реализује уз стално праћење.

Оцену недовољан (1) добија ученик који не испуњава критеријуме за оцену довољан(2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак.